

Impactul învățării nonformale în cadrul schimburilor de tineri asupra dezvoltării competențelor

Raport de evaluare a impactului

Autor: Sergiu Sanda-Mir, Senior Trainer

Context și rezumat

Schimbul de tineri **ECO-ACT: Ecological Action for a Cleaner Tomorrow** a stat la baza acestui raport de impact. Implementat între **1 iunie 2024 și 31 august 2025**, principala mobilitate având loc între **8 și 16 martie 2025**, la **Horezu, România**, proiectul a reunit **40 de tineri participanți (16-24 de ani) și șase lideri de grup** din trei țări. O parte semnificativă a participanților au provenit din medii dezavantajate, inclusiv cei care se confruntă cu obstacole economice, izolare geografică și comunități de migranți sau minorități etnice. Coordonat de **Asociația Pro Dezvoltare DACIA (APDD) - România**, proiectul a avut ca scop **creșterea gradului de conștientizare a problemelor de mediu, promovarea practicilor de sustenabilitate și dezvoltarea competențelor cheie** prin educație non-formală. Activități precum **atelieri de lucru, campanii de sensibilizare și acțiuni ecologice practice** au oferit oportunități de învățare prin experiență, promovând **înțelegerea interculturală, abilitățile de comunicare și cetățenia activă**.

Raportul de impact evidențiază succesul proiectului în îmbunătățirea **competențelor interculturale** ale participanților, **a comunicării multilingve, a dezvoltării personale și a angajamentului față de mediu**, demonstrând eficiența educației non-formale în responsabilizarea tinerilor pentru un viitor mai durabil.

Studiul utilizează **autoevaluări înainte și după schimb** pentru a măsura eficacitatea programului în consolidarea competențelor-cheie. Constatările indică o creștere semnificativă a **conștientizării culturale și a încrederii în comunicarea interculturală**, facilitată de activitățile de

învățare experiențială, cum ar fi **jocurile de rol, povestirile și serile interculturale**. În mod similar, competențele multilingve s-au îmbunătățit pe măsură ce participanții au dezvoltat strategii alternative de comunicare, valorificând **instrumentele digitale și comunicarea non-verbală** pentru a depăși barierele lingvistice. În ceea ce privește dezvoltarea personală, participanții au raportat o **mai mare încredere în sine, o mai bună adaptabilitate socială și abilități de colaborare mai puternice** ca urmare a **exercițiilor de team-building și a învățării reflexive**.

Schimbul a avut, de asemenea, un impact măsurabil asupra **conștientizării mediului și a angajamentului civic**. Datele anterioare schimbului au arătat o **cunoaștere limitată a practicilor de durabilitate în diferite contexte culturale**, în timp ce rezultatele ulterioare schimbului au evidențiat o **schimbare către comportamente mai conștiente de mediul înconjurător**, cum ar fi **creșterea eforturilor de reciclare și reducere a deșeurilor**. Prin **atelieri interactive, activități pe teren și inițiative conduse de colegi**, participanții au dobândit o înțelegere mai profundă a **sustenabilității și a provocărilor globale de mediu**.

În general, constatările subliniază **potențialul de transformare al educației non-formale în dezvoltarea tinerilor**, demonstrând eficacitatea acestora în **consolidarea competențelor-cheie, încurajarea incluziunii sociale și promovarea cetățeniei active**. Rezultatele susțin integrarea **metodologiilor de învățare experiențială** în proiectele de mobilitate a tinerilor pentru a-i responsabiliza pe tineri ca agenți

proactivi ai schimbării în comunitățile lor.

Despre instrumentul de evaluare și metodologia utilizată

1. Introducere: Scop și domeniu de aplicare

Acest instrument de evaluare a fost conceput pentru a evalua impactul educației non-formale (ENF) în cadrul programelor de schimb de tineri, în special în ceea ce privește dezvoltarea competențelor-cheie în rândul tinerilor participanți. Instrumentul este structurat în jurul celor 8 competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (cadrul Youthpass), menținând în același timp un accent puternic pe competența interculturală ca temă centrală.

Prin utilizarea sondajelor pre- și post, alături de interviurile semi-structurate, acest instrument captează atât date cantitative, cât și calitative, permițând lucrătorilor de tineret, facilitatorilor și cercetătorilor să măsoare creșterea personală, socială și profesională a participanților într-un mod structurat și bazat pe dovezi.

2. Grupul țintă și contextul de utilizare

- Destinat participanților la schimburi de tineri (cu vârste cuprinse între 16 și 30 de ani) care se angajează în medii multiculturale de învățare experiențială.
- Poate fi utilizat de lucrătorii de tineret, facilitatori, formatori, cercetători și organizații care

doresc să evalueze rezultatele învățării în cadrul programelor Erasmus+ și al altor programe de educație non-formală.

- Instrumentul este relevant în special pentru schimburile interculturale și pe teme de mediu, deși poate fi adaptat pentru alte teme.

3. Structura instrumentului

Instrumentul este construit în jurul a trei componente cheie:

1. Sondaj prealabil (înainte de schimb) - Stabilește o bază de referință a competențelor participanților.
2. Interviuri semi-structurate - Colectează reflecții aprofundate asupra experienței de învățare.

Fiecare secțiune explorează dezvoltarea competențelor într-un mod clar și accesibil, asigurându-se că cursanții de engleză B1-B2 se pot implica pe deplin.

4. Sondaje preliminare: Măsurarea dezvoltării competenței

Sondajele constau în afirmații pe scara Likert și întrebări deschise pentru a evalua nivelurile de competență percepute de sine înainte și după schimb.

Teme de studiu și competențe evaluate

1. Competență interculturală (conștientizare culturală, adaptabilitate, comunicare în medii diverse).
2. Competență multilingvă (încredere în utilizarea și înțelegerea diferitelor limbi).
3. Competențe cetățenești (înțelegerea diversității, incluziunii și participării sociale).
4. Competențe antreprenoriale (rezolvarea problemelor, creativitate, lucrul în echipă într-un mediu divers).
5. Conștientizarea și exprimarea culturală (aprecierea diversității artistice și culturale).
6. Competența digitală (utilizarea instrumentelor digitale pentru învățare și comunicare).
7. Competențe matematice și științifice (gândire logică și conștientizarea mediului într-un cadru intercultural).

Pre-sondaj (înainte de schimb) - Exemple de întrebări

Scala Likert (1 - total dezacord → 5 - total de acord)

- Mă simt confortabil să lucrez cu persoane din culturi diferite.
- Sunt deschis la perspective culturale diferite, chiar și atunci când acestea le contestă pe ale mele.
- Mă simt încrezător să mă exprim într-o limbă care nu este limba mea maternă.
- Cred că diversitatea culturală face o echipă mai puternică.

Întrebări deschise

- Ce vă așteptați să învățați din acest schimb?

- Cu ce provocări credeți că v-ați putea confrunta atunci când lucrați într-un grup intercultural?

5. Interviu semi-structurat: Reflecție în profunzime

Interviurile oferă o perspectivă calitativă asupra parcursului de învățare al participantului, completând datele sondajului cu povești și reflecții din viața reală. Întrebările rămân simple și accesibile, abordând în același timp toate cele 8 competențe-cheie.

Structura interviului și exemple de întrebări

1. Context personal și primele gânduri

- Înainte de acest schimb, ați mai lucrat cu oameni din culturi diferite? Cum v-ați simțit în legătură cu asta?
- Ce vă așteptați să învățați din această experiență?

2. Competența interculturală și învățarea personală

- Puteți descrie un moment în care ați învățat ceva nou despre o altă cultură?
- Cum ați gestionat eventualele diferențe culturale sau neînțelegeri în cadrul grupului?

3. Competențe multilingve

- Ce limbi ați auzit sau ați folosit în timpul schimbului?
- Ați învățat cuvinte sau fraze noi?

4. Competența civică

- Cum v-a schimbat această experiență viziunea asupra diversității și incluziunii?
- Te-ai simțit mai conectat la alte culturi după schimb?

5. Competența antreprenorială

- Ați luat inițiativa în vreo sarcină de grup sau activitate de rezolvare a problemelor?
- Cum ați luat decizii împreună cu echipa dvs. atunci când ați avut opinii diferite?

6. Conștientizarea și exprimarea culturală

- Ați experimentat tradiții culturale, muzică sau artă în timpul schimbului? Cum v-a influențat acest lucru învățarea?
- Ați împărtășit ceva din propria cultură? Care a fost reacția?

7. Competențe digitale

- Ați folosit vreun instrument digital pentru a facilita comunicarea sau învățarea?

8. Conștientizarea mediului și a științei

- Ați învățat ceva nou despre problemele de mediu din diferite perspective culturale?
- Veți schimba ceva în viața de zi cu zi din cauza a ceea ce ați învățat?

9. Reflecții finale și aplicații viitoare

- Care a fost cel mai important lucru pe care l-ați învățat?
- Cum veți folosi ceea ce ați învățat în viitor?
- Ați recomanda acest tip de experiență și altora?

6. Colectarea și analiza datelor

Instrumentul furnizează atât date cantitative (răspunsuri pe scara Likert), cât și calitative (răspunsuri la întrebări deschise și interviuri), permițând: Comparatie pre/post - Măsurarea

schimbărilor în competențele auto-percepute.

Analiza tematică - Identificarea temelor comune în răspunsurile la interviu.

Testimoniale ale participanților - Utilizarea citatelor directe pentru a ilustra impactul.

Această abordare mixtă a metodelor asigură o înțelegere cuprinzătoare a modului în care educația non-formală în cadrul schimburilor de tineri influențează dezvoltarea competențelor.

7. Aplicarea practică a instrumentului

Lucrători de tineret și facilitatori - Pentru a măsura impactul învățării și a îmbunătăți programele viitoare.

Organizații - Pentru a furniza date pentru raportare și cereri de finanțare (de exemplu, evaluarea impactului Erasmus+).

Participanți - Să reflecteze asupra propriei învățări și creșteri personale.

Cercetători - Să analizeze rolul educației non-formale în dezvoltarea competențelor.

8. De ce este important acest instrument?

Acest instrument de evaluare ajută la reducerea decalajului dintre teorie și practică în educația non-formală. Prin măsurarea sistematică a dezvoltării competențelor, acesta evidențiază modul în care schimburile de tineri contribuie la învățarea pe tot parcursul vieții și la dezvoltarea interculturală.

Printr-o abordare simplă, structurată și bazată pe cercetare, acest instrument oferă informații valoroase pentru toți cei care lucrează în domeniul tineretului, al învățării interculturale și al educației non-formale.

Raport privind rezultatele interviului

1. Introducere

Acest raport prezintă o analiză aprofundată a răspunsurilor la interviuri colectate după schimb, concentrându-se pe dezvoltarea competenței interculturale, a abilităților de comunicare și a dezvoltării personale. Scopul este de a evalua impactul calitativ al metodologiilor de educație non-formală utilizate în timpul programului de schimb.

2. Metodologie

Datele au fost colectate prin interviuri semi-structurate realizate cu participanții după schimb. Analiza urmează o abordare tematică, clasificând răspunsurile în domenii de competență cheie. A fost realizată o comparație între așteptările dinaintea schimbului și reflecțiile de după schimb pentru a identifica diferențele-cheie și rezultatele învățării.

3. Principalele concluzii ale interviurilor

Dezvoltarea competențelor interculturale

Înaintea schimbului, unii participanți și-au exprimat ezitarea de a se angaja cu persoane din medii culturale diferite, temându-se de neînțelegeri sau de dificultăți de adaptare la noi tradiții. Conștientizarea limitată a prejudecăților culturale personale a fost, de asemenea, evidentă în unele răspunsuri. Până la sfârșitul schimbului, participanții au raportat o apreciere mult mai profundă a diversității culturale. Activități precum seriile interculturale, povestirile și jocurile de rol au avut un impact deosebit în promovarea

înțelegerii. Mulți participanți au învățat să navigheze printre diferențele culturale prin comunicare deschisă și ascultare activă, devenind în același timp mai conștienți de propriile lor identități culturale și prejudecăți. Abordarea non-formală a învățării, în special prin discuții de grup captivante, a contribuit la combaterea stereotipurilor și a oferit o oportunitate de auto-reflecție critică. Învățarea experiențială a jucat un rol crucial în expunerea directă la nuanțele culturale, favorizând adaptabilitatea și încurajând curiozitatea.

Comunicare și competență multilingvă

O preocupare majoră înainte de schimb a fost potențiala barieră lingvistică. Unii participanți anticipau că vor avea dificultăți în a se exprima într-o limbă străină și se temeau că dificultățile de comunicare i-ar putea împiedica să se implice pe deplin în discuții. Cu toate acestea, până la sfârșitul schimbului, mulți au dobândit o nouă încredere în comunicarea multilingvă. Utilizarea instrumentelor digitale, cum ar fi Google Translate, WhatsApp și Padlet, s-a dovedit esențială în reducerea decalajelor lingvistice. Strategiile de comunicare nonverbală, inclusiv gesturile și ascultarea activă, au devenit indispensabile pentru asigurarea înțelegerii între participanți. Exercițiile lingvistice interactive și discuțiile în echipă au oferit un mediu favorabil dezvoltării lingvistice, în timp ce sarcinile de colaborare în echipe multilingve au contribuit la promovarea adaptabilității în comunicare.

Dezvoltare personală și abilități sociale

Înainte de schimb, unii participanți anticipau dificultăți în interacțiunile sociale și își făceau griji cu privire la modul în care se vor adapta la noile dinamici de grup. Până la sfârșitul experienței, mulți au raportat o creștere semnificativă a

Încrederii în sine și o mai mare disponibilitate de a-și exprima opiniile. Capacitatea de a lucra eficient în echipe diverse s-a îmbunătățit, mai mulți participanți evidențiindu-și abilitățile mai puternice de colaborare și adaptabilitate. Unele persoane care au fost inițial ezitante sau timide au devenit mai implicate în discuții și activități. Metodologia de învățare non-formală a contribuit la această transformare prin activități structurate de team-building care au ajutat participanții să depășească ezitățile inițiale. Cercurile de reflecție au oferit oportunități de autoevaluare, permițând participanților să își recunoască progresul personal și de învățare. Provocările colaborative i-au împins pe indivizi să iasă din zonele lor de confort într-un mediu favorabil și incluziv.

Conștientizarea mediului și competența cetățenească

Înainte de schimb, mulți participanți se așteptau să învețe despre diferitele abordări ale sustenabilității în funcție de cultură. Unii au presupus că vor exista diferențe substanțiale în modul în care problemele de mediu au fost percepute și abordate de participanții din diferite țări. Până la sfârșitul programului, majoritatea au dobândit o perspectivă valoroasă asupra diverselor abordări ale sustenabilității, însă unii au fost surprinși să constate că preocupările și soluțiile de mediu erau adesea destul de asemănătoare între culturi. Un număr semnificativ de participanți și-au exprimat angajamentul de a adopta practici mai durabile în viața lor personală, cum ar fi reciclarea și reducerea deșeurilor. Utilizarea activităților interactive pe teren și a discuțiilor de grup a permis participanților să se implice activ în provocările de mediu, în timp ce schimburile culturale privind durabilitatea au promovat o înțelegere mai profundă a cetățeniei globale.

4. Transformări notabile observate

Mulți participanți au trecut de la incertitudine la încredere în abilitățile lor de comunicare interculturală. Îngrijorările inițiale legate de barierele lingvistice au fost depășite pe măsură ce participanții au dezvoltat strategii pentru a naviga în interacțiuni multilingve. Experiența a încurajat, de asemenea, dezvoltarea personală, persoanele care anterior erau rezervate devenind mai implicate activ. A existat o trecere clară de la participarea pasivă la implicarea activă, demonstrând o creștere a încrederii în sine și a abilităților de conducere. În plus, mulți participanți au raportat că au devenit mai atenți la durabilitate și la prejudecățile culturale, indicând o schimbare pe termen lung către o mentalitate mai incluzivă și mai responsabilă.

5. Concluzii și recomandări

Rezultatele calitative ale interviurilor **confirmă faptul că educația non-formală joacă un rol crucial în dezvoltarea competențelor interculturale, a abilităților de comunicare și a dezvoltării personale.** Participanții au demonstrat o transformare clară, trecând de la incertitudine și ezitare la încredere și adaptabilitate. Metodele de învățare interactive și bazate pe experiență s-au dovedit deosebit de eficiente în promovarea acestor evoluții.

Pentru a spori și mai mult impactul programelor viitoare, se recomandă continuarea integrării activităților interactive de schimb cultural, cum ar fi povestirile și serile interculturale. Încurajarea utilizării instrumentelor digitale pentru formarea în domeniul comunicării multilingve poate sprijini în continuare învățarea limbilor străine și interacțiunea. Extinderea sesiunilor de auto-reflecție ar ajuta participanții să își urmărească mai

eficient dezvoltarea personală. În plus, consolidarea oportunităților de angajament post-schimb ar asigura durabilitatea dezvoltării competențelor dincolo de durata schimbului.

Transformarea observată la participanți evidențiază puterea educației non-formale în formarea viitorilor cetățeni ai lumii. Facilitatorii și proiectanții de programe ar trebui să continue să valorifice aceste metodologii pentru a crea experiențe de învățare cu impact și semnificative.

evoluția în timp a competențelor-cheie.

Raport de evaluare consolidat

1. Introducere Acest raport prezintă o analiză a impactului educației non-formale în cadrul schimburilor de tineri, concentrându-se pe dezvoltarea competențelor cheie în rândul participanților. Studiul include o comparație a datelor din sondajele anterioare schimbului cu răspunsurile din interviurile ulterioare schimbului pentru a evalua schimbările în materie de competențe interculturale, abilități de comunicare și dezvoltare personală. Un accent deosebit este pus pe rolul metodologiilor de învățare non-formală în promovarea acestor îmbunătățiri.

2. Metodologie Pentru a evalua impactul schimbului de tineri, au fost utilizate următoarele instrumente de cercetare:

- Sondaj pre-exchange:** Un chestionar care măsoară percepțiile inițiale ale participanților, așteptările și autoevaluarea competențelor cheie.
- Interviuri post-exchange:** O serie de interviuri structurate axate pe reflecțiile participanților, rezultatele învățării și creșterea percepută.
- Analiza comparativă:** O comparație directă între răspunsurile anterioare și cele ulterioare schimbului pentru a identifica schimbările semnificative în materie de competențe.
- Reprezentarea vizuală a datelor:** Graficele și diagramele ilustrează

3. Competențe-cheie și constatări

3.1 Competența interculturală

Înainte de schimb: Participanții au arătat o încredere moderată în competența lor interculturală, cu o autoevaluare medie de 3,2 din 5. Preocupările au vizat în principal barierele de comunicare și eventualele neînțelegeri, precum și o conștientizare limitată a propriilor prejudecăți culturale.

După schimb: În urma programului, participanții au demonstrat o mai mare încredere în implicarea în grupuri diverse și au dezvoltat o mai mare conștientizare a perspectivelor culturale. Activitățile de învățare experiențială au jucat un rol crucial în promovarea unei aprecieri mai profunde a diversității.

Impactul învățării nonformale: Metodele interactive precum jocurile de rol, povestirile și serile interculturale au facilitat experiențe de învățare imersive. Discuțiile de grup și dezbaterile au încurajat participanții să își recunoască și să își pună în discuție prejudecățile personale, promovând o mentalitate mai deschisă și mai incluzivă.

3.2 Comunicare și competență multilingvă

Înainte de schimb: Mai mulți participanți și-au exprimat ezitarea de a vorbi într-o limbă străină, anticipând bariere lingvistice semnificative care ar putea împiedica comunicarea eficientă.

După schimb: Încrederea în comunicarea multilingvă a crescut semnificativ,

participanții demonstrând o mai mare ușurință în utilizarea diferitelor limbi. Instrumentele digitale, cum ar fi Google Translate și WhatsApp, s-au dovedit a fi instrumentale în reducerea decalajelor lingvistice, în timp ce ascultarea activă și strategiile de comunicare non-verbală au jucat un rol esențial în facilitarea înțelegerii.

Impactul învățării nonformale: Exercițiile axate pe comunicarea non-verbală au ajutat participanții să dezvolte strategii alternative de interacțiune. În plus, discuțiile de grup multilingve au oferit oportunități valoroase pentru practicarea limbilor străine în lumea reală, consolidându-le adaptabilitatea lingvistică.

3.3 Creșterea personală și abilitățile sociale

Înainte de schimb: Unii participanți au raportat sentimente de timiditate și disconfort în medii sociale, împreună cu îngrijorări cu privire la capacitatea lor de a se adapta la dinamica grupului.

După schimb: Programul a sporit semnificativ încrederea în sine și a încurajat persoanele să își exprime opiniile mai liber. De asemenea, participanții au dezvoltat o coeziune de grup și abilități de colaborare mai puternice, contribuind la un mediu mai favorabil și mai favorabil incluziunii.

Impactul învățării nonformale: Activitățile de team-building au contribuit la spargerea barierelor sociale inițiale, promovând încrederea și înțelegerea reciprocă. Exercițiile de reflecție au permis în continuare autoevaluarea, permițând participanților să își recunoască creșterea și dezvoltarea personală.

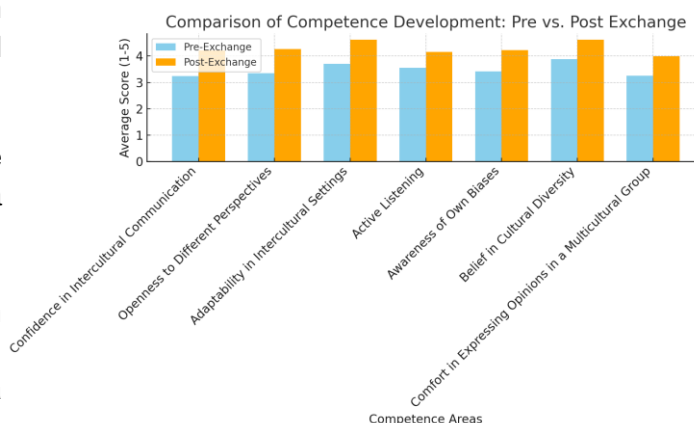
3.4 Conștientizarea mediului și competența cetățenească

Înainte de schimb: Participanții aveau cunoștințe limitate cu privire la abordările în materie de durabilitate din diferite țări, dar și-au exprimat interesul de a învăța despre cele mai bune practici de mediu.

După schimb: Expunerea la diverse perspective culturale privind durabilitatea a extins înțelegerea participanților cu privire la responsabilitatea față de mediu. Mulți s-au angajat să facă schimbări tangibile în obiceiurile lor zilnice, cum ar fi creșterea eforturilor de reciclare și reducerea deșeurilor.

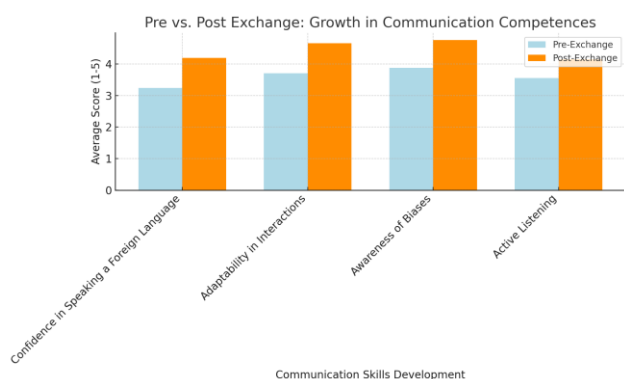
Impactul învățării nonformale: Atelierele interactive și activitățile pe teren au oferit o implicare practică în problemele de mediu, consolidând aplicațiile practice ale sustenabilității. Discuțiile privind provocările globale de mediu într-un cadru intercultural au consolidat și mai mult sentimentul de cetățenie globală al participanților.

4. Reprezentarea vizuală a datelor Mai jos este prezentat un grafic comparativ care evidențiază **creșterea competențelor-cheie** ca urmare a experienței schimbului de tineri:

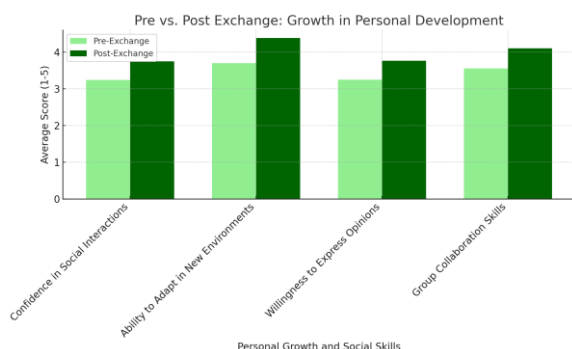
Această vizualizare evidențiază îmbunătățirea încrederii interculturale, a adaptabilității, a ascultării active și a conștientizării culturale după schimb. Impactul învățării non-formale în aceste domenii este evident prin creșterea semnificativă a nivelurilor de competență auto-percepute de participanți.

În plus, graficul următor evidențiază creșterea **abilităților de comunicare**:

Această a doua vizualizare demonstrează modul în care **învățarea non-formală a sporit încrederea lingvistică, adaptabilitatea, ascultarea activă și utilizarea instrumentelor digitale pentru depășirea barierelor lingvistice.**

În plus, graficul de mai jos ilustrează **dezvoltarea dezvoltării personale și a abilităților sociale**:

Această a treia vizualizare evidențiază îmbunătățiri în ceea ce **privește**

încrederea în sine, adaptabilitatea, colaborarea și exprimarea opiniilor, arătând modul în care educația non-formală favorizează dezvoltarea personală semnificativă.

5. Concluzii și recomandări Analiza demonstrează că educația non-formală în cadrul schimburilor de tineri joacă un rol semnificativ în dezvoltarea competențelor interculturale, a abilităților de comunicare și a dezvoltării personale. Combinația de învățare experiențială, discuții de grup și activități interactive favorizează experiențe de învățare semnificative și de lungă durată.

Recomandări cheie:

- Continuarea integrării **jocurilor de rol și a povestirilor** pentru un angajament cultural mai profund.
- Extinderea utilizării **instrumentelor digitale** pentru formarea în domeniul comunicării în contexte multilingve.
- Intensificarea **activităților de autorefecție** pentru a ajuta participanții să își recunoască evoluția.
- Încurajați **activitățile de monitorizare** ulterioare schimbului pentru a susține rezultatele învățării.

Gânduri finale: Învățarea non-formală este un instrument puternic în cadrul schimburilor de tineri, permițându-le acestora să își dezvolte abilități esențiale de viață, să își sporească conștiința culturală și să devină cetățeni globali mai eficienți. Programele viitoare ar trebui să continue să valorifice aceste metodologii pentru a maximiza impactul.